Stichting de Maasveren

Aan:	*Gemeente Oss*
Ter attentie van:	wethouder S. van den Bergh
Betreft:	uitwerking scenario stichting de Maasveren
Datum:	5 maart 2024

Geachte wethouder van den Bergh, best Sidney

Onze maatschappij is op zoek naar verbinding. En stichting de Maasveren brengt verbinding in de praktijk, iedere dag! We verbinden Gelderland met Noord- Brabant. En we verbinden iedere dag bewoners met werk, scholieren met opleiding, toeristen met horeca en agrariërs met akkers. Onze veerponten bestaan al honderden jaren. We koesteren ons erfgoed en we verbinden het verleden met het heden. En we verbinden de bewoners met elkaar. Zij gaan op familiebezoek, naar een verjaardagsfeestje, een concert of gaan naar de plaatselijke voetbalclub. Maasveren zorgt voor verbinding. Iedere dag.

Echter zoals u weet verkeert de stichting in financieel zwaar weer. Hierover zijn de 3 oevergemeenten en de stichting in gesprek waarbij we hebben afgesproken dat de stichting een scenario uitwerkt. Dit scenario wordt in dit memo toegelicht.

Achtergrond en maatschappelijk belang van Stichting de Maasveren

Stichting de Maasveren onderhoudt sinds 1983 vijf veerverbindingen tussen de provincies Gelderland en Noord-Brabant. De stichting verbindt via haar veerponten de Brabantse gemeente Oss met de Gelderse gemeenten West Maas & Waal en Maasdriel. Al 40 jaar zetten we onze reizigers op een veilige, betaalbare en duurzame manier over en dat willen we in de toekomst blijven doen. Binnen onze stichting werken 30 medewerkers en zij zijn trots waar de stichting voor staat. Jaarlijks zetten we 1,2 miljoen reizigers over en varen we 480 uur per week, 25.000 uur per jaar. Wij voelen ons sterk verbonden met onze reizigers en de regio.

Het belang van stichting de Maasveren voor onze regio is groot. Dat heeft men de afgelopen jaren kunnen ervaren. We spelen een belangrijke functie op diverse uiteenlopende maatschappelijke, recreatieve en economische terreinen. Stichting de Maasveren heeft impact op onderstaande terreinen en geeft mede invulling aan:

1. Het instandhouden en verbeteren van de leefbaarheid en sociale cohesie in de dorpen en het buitengebied;

2. Het overzetten van (Gelderse) scholieren over de Maas naar onderwijsorganisaties;
3. Verdere ontwikkeling van de toeristische sector en horeca in de regio;
4. Het overzetten van agrarische landbouwvoertuigen in bepaalde seizoenen;
5. Het verbeteren van het vestigingsklimaat in de regio en het ontsluiten van het industrieterrein van Oss-noord;
6. Het verbeteren van de duurzaamheids- en mobiliteitsvraagstuk in de regio.

Samen met andere organisaties brengen we het belang van de veerponten voor de regio's onder de aandacht. In het rapport 'Perspectief voor de veren' van de VNG uit 2023 wordt de positie van de veerpontsector duidelijk in kaart gebracht. De boodschap van het rapport is dat de veerponten als eerste verantwoordelijk zijn voor een goede exploitatie maar dat dat zonder ondersteuning door de overheid vaak niet lukt. En afgelopen jaar heeft de zgn, Veerpontcoalitie diverse acties op touw gezet om de situatie van de veerpontsector onder de aandacht te brengen van de landelijke en provinciale politiek. In de Veerpontcoalitie zitten grote landelijke organisaties waaronder de ANWB, de Fietsersbond en Vrienden van de Veerponten. Zij hebben o.a. een handtekeningenactie op touw gezet en een landelijke publiciteitscampagne gevoerd voor het behoud van de veerponten. Mede door de Veerpontcoalitie gaat de provincie Gelderland de veerpont sector weer structureel met € 500.000,- ondersteunen.

Verder heeft stichting de Maasveren meegewerkt aan het rapport "Onderzoek impact verdwijnen veerponten' door Mobycon in opdracht van Tour de Force. Dit rapport is in februari 2024 verschenen en geeft een goed beeld van de belangrijke maatschappelijke positie van veerponten in Nederland. De conclusie uit het rapport is dat veerponten niet slechts een transportmiddel zijn maar ook een cruciale rol spelen in het dagelijks leven. Zij dragen bij aan de sociale cohesie in gebieden, spelen een sleutelrol in het fiets- en wandelnetwerk, stimuleren een gezonde levensstijl en verminderen de impact op het milieu. Bovendien dragen zij bij aan lokale economieën en verhogen de aantrekkelijkheid voor zowel bewoners als recreanten.

En verder trekt stichting de Maasveren intensief op met stichting de Maasmeanders. Een belangrijke doelstelling van de Maasmeanders is de samenwerking tussen de diverse sectoren (toerisme, horeca, mobiliteit e.d.) te verbeteren om onze regio nog beter te profileren. De Maasmeanders en de stichting trekken samen op om deze doelstellingen te realiseren. De Pontjesdagen is een initiatief dat mede door de Maasmeanders en de stichting tot stand is gekomen.

De rode draad uit bovenstaande rapporten is dat het belang van veerponten en stichting de Maasveren door veel organisaties en politieke partijen wordt onderkend

Financiële positie stichting de Maasveren

Stichting de Maasveren maakt al langere tijd verlies. In de periode 2012 – 2022 heeft de stichting slechts in 3 jaren een positief operationeel jaarresultaat gerealiseerd. In de andere jaren was het jaarresultaat verliesgevend. In totaal heeft de stichting in deze periode een operationeel verlies geleden van € 1.300.000, -. Door de financiële ondersteuning van het Rijk (NOW-subsidies), de provincie Gelderland (Verenfonds) en de oevergemeenten was het totale jaarresultaat over deze periode € 390.000, - negatief. Onze reservepositie voor vervangingsinvesteringen is door deze verliezen sterk verminderd.

De afgelopen jaren heeft de stichting een aantal maatregelen genomen om haar financiële positie te verbeteren. Het aantal bestuurders en toezichthouders zijn teruggebracht van 10 leden naar 4 leden,

tarieven zijn jaarlijks aangepast en de vaartijden zijn verminderd. Maar ondanks deze maatregelen maakt de stichting nog steeds verlies.

Het aantal reizigers dat gebruik maakt van onze veerponten stijgt weer na het corona tijdperk. In 2023 hebben we ruim 6% meer reizigers overgezet dan in 2022. Een belangrijk speerpunt voor de komende jaren is om meer reizigers gebruik te laten maken van onze veerponten. Hierbij werken we nauw samen met de Maasmeanders, de Fietsbond en andere organisaties.

Het boekjaar 2023 gaat de stichting (waarschijnlijk) afsluiten met een negatief jaarresultaat van € 125.000, -. De verwachting is dat de stichting ook in 2024 een verlies gaat maken. In de vastgestelde begroting over 2024 verwachten we dat we een verlies van ruim € 130.000, - gaan realiseren.

Ontwikkelingen

Het motto van Stichting de Maasveren is dat zij haar reizigers op een veilige, duurzame en betaalbare manier overzetten! Nu en in de toekomst! Deze punten komen ook terug in het beleid van onze organisatie.

We willen reizigers op een betaalbare manier overzetten. Uiteraard kan de stichting haar tarieven nog verder verhogen – dit heeft de stichting de afgelopen jaren al regelmatig gedaan – maar een belangrijk uitgangspunt is dat we onze reizigers tegen een betaalbaar tarief overzetten. En onderzoek leert dat de tarieven van de Maasveren hoog zijn in vergelijking met andere veerbedrijven. De stichting wil haar maatschappelijke opgave realiseren waarbij het uitgangspunt is dat de tarieven beperkt worden aanpast. Immers een groot deel van de reizigers zijn afhankelijk van onze veerponten. De overtocht voor de reiziger moet betaalbaar zijn en blijven. Afhankelijk van de kostenstijgingen waar de stichting mee te maken heeft worden de tarieven beperkt aangepast. Hierbij speelt ook mee dat een forse stijging van de tarieven ertoe zal leiden dat er steeds minder reizigers gebruik maken van onze veerponten en gaan omrijden.

We willen reizigers op een duurzame en veilige manier overzetten. Dit willen we de komende periode realiseren door te investeren in onze veervloot. De stichting heeft een forse investeringsopgave de komende 25 jaar. Momenteel bestaat de veervloot van de stichting uit 5 veerponten en een reserve pont. Van de vloot zijn 3 veerponten volledig afgeschreven. Ondanks dat de 3 veren zijn afgeschreven zijn deze veren nog steeds in de vaart. De verwachting is dat de stichting op termijn een deel van haar vloot moet vervangen. En uiteraard wordt bij de toekomstige investeringen in de veervloot de mogelijkheden voor het verduurzamen van de veerponten meegenomen. Immers ook de Maasveren wil bijdragen aan de verdere verduurzaming van onze maatschappij!

In de bedrijfsvoering ziet de stichting nog een aantal ontwikkelingen die – op termijn - tot een kostenreductie zullen leiden. De afgelopen jaren hebben we al een aantal stappen gezet in het verder efficiënt inrichten van onze bedrijfsprocessen. En ook de komende jaren gaan we verder inzetten op het verbeteren en efficiënt inrichten van onze processen.

Naast de tarieven die aan klanten wordt gevraagd zijn subsidies op dit moment de enige andere inkomstenbron van de stichting. Zoals al eerder aangeven is het Verenfonds van de provincie Gelderland gestopt. Echter in maart 2024 heeft de provincie Gelderland – onder druk van vele belangengroeperingen – alsnog het besluit genomen dat zij de veerponten structureel gaan ondersteunen met € 500.000, - per jaar. De provincie heeft het grote maatschappelijke belang van de veerponten ingezien en gaan de veerponten in de provincie Gelderland ondersteunen. Een belangrijk speerpunt van de provincie Gelderland is het verbeteren van de leefbaarheid van het platteland. En

de provincie Gelderland wil dat de provincie goed bereikbaar is. Zij hebben de conclusie getrokken dat de veerponten een belangrijke rol spelen bij het verbeteren van de leefbaarheid op het platteland en dat door veerponten delen van de provincie goed bereikbaar zijn. Beide thema's spelen ook een rol binnen de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten. De stichting gaat een beroep kan doen op de nieuwe subsidiepot van de provincie Gelderland. De spelregels zijn nog niet volledig bekend maar de verwachting is dat de stichting jaarlijks een bedrag van € 25.000,- gaat ontvangen.

Half maart 2024 gaat de sector ook in gesprek met de provincie Brabant. De verwachting is dat de provincie Brabant ook de veerponten structureel gaan ondersteunen.

Verder gaat de stichting onderzoeken of zij nog andere inkomstenbronnen kan genereren. Een mogelijke optie is dat ondernemingen reclame kunnen maken op onze veerponten.

In 2023 en januari 2024 is er overleg geweest met de oevergemeenten en de stichting over de toekomstige samenwerking en financiële ondersteuning. De afspraak is dat de stichting een scenario gaat uitwerken. Op basis van bovenstaande overwegingen is onderstaand scenario uitgewerkt.

Scenario

Het scenario is uitgewerkt met de volgende uitgangspunten:

1. We handhaven de 5 oeververbindingen. Er wordt geen veerpont structureel uit de vaart genomen.
2. De vaartijden worden verminderd met 5%. De invulling is nog niet uitgewerkt maar het zal gevolgen hebben voor de vaartijden buiten de spits en de vaartijden in de weekenden en winterperiode
3. De tarieven worden jaarlijks beperkt aangepast. Immers we willen invulling geven aan het uitgangspunt dat we reizigers betaalbaar overzetten.
4. De investeringen voor het vervangen en verduurzamen van de veervloot wordt in stappen geeffectueerd. In het scenario is uitgegaan dat in het jaar 2027 een eerste forse investeringsopgave wordt gerealiseerd. De 2e investering staat begroot in 2032. De veerponten Maasbommel – Megen, Lith – Alphen en Megen – Appeltern zijn de veerponten die in aanmerking komen om te verduurzamen. *
5. De stichting gaat – naast de veeropbrengsten - onderzoeken of er nog andere mogelijkheden zijn om de inkomsten te vergroten. Hierbij moet o.a. gedacht worden aan het plaatsen van reclameborden e.d.
6. Er wordt rekening gehouden in het scenario met een verdere verbetering en efficiënter inrichten van de bedrijfsprocessen en een toename van het aantal reizigers.

Uitkomsten scenario en conclusies

Door het jaarlijks beperkt verhogen van de tarieven, een toename van het aantal passagiers, 5% minder varen en een efficiëntere bedrijfsvoering krijgen we meer grip op het exploitatieresultaat. Echter de verwachting is dat de stichting blijvend een exploitatietekort zal realiseren.

Dit tekort wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de forse investeringsopgave van de stichting. Deze opgave leidt tot een investering van € 800.000, -. Door de investering zijn we vanaf 2027 jaarlijks € 54.000, - aan rente en aflossing kwijt. En onze afschrijvingskosten worden door de investeringen vanaf 2027 € 30.000, - hoger.

In het scenario houden we al rekening met de structurele ondersteuning van de provincie Gelderland ad € 25.000, -. De uitkomsten van het scenario staan in onderstaande tabel.

	2024 Begroting	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
INKOMSTEN										
Veerontvangsten	2.680.000	2.760.400	2.843.212	2.928.508	3.016.364	3.106.855	3.200.060	3.296.062	3.394.944	3.496.792
Overige inkomsten	10.000	10.000	10.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Subsidies	0	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
TOTAAL	2.690.000	2.795.400	2.878.212	2.983.508	3.071.364	3.161.855	3.255.060	3.351.062	3.449.944	3.551.792
UITGAVEN										
Directe kosten	2.244.800	2.274.469	2.337.679	2.413.424	2.492.386	2.557.189	2.620.963	2.717.128	2.847.013	2.950.766
Indirecte kosten	579.095	581.107	599.315	670.683	688.565	706.977	725.936	745.457	809.558	830.255
TOTAAL	2.823.895	2.855.576	2.936.994	3.084.107	3.180.950	3.264.166	3.346.899	3.462.585	3.656.571	3.781.021
RESULTAAT	-133.895	-60.176	-58.782	-100.598	-109.587	-102.312	-91.839	-111.523	-206.627	-229.229

De belangrijkste conclusie is dat de toekomst van stichting de Maasveren afhankelijk is van de financiële ondersteuning van het Rijk, Provincies of oevergemeenten. Stichting de Maasveren wil haar reizigers veilig, betaalbaar en duurzaam overzetten. Binnen dat kader heeft de stichting in het uitgewerkte scenario haar grenzen opgezocht. Maar het exploitatieresultaat zal ook de komende jaren verliesgevend blijven. Zonder structurele ondersteuning van de provincies en de oevergemeenten staat het bestaansrecht van stichting de Maasveren op het spel.

Tot slot

Maasveren verbindt! En onze ambitie is dat we ook de komende periode blijven verbinden en dat we onze reizigers veilig, duurzaam en betaalbaar kunnen overzetten. Nu en in de toekomst! Op basis van bovenstaand scenario wil de stichting met de oevergemeenten het gesprek aangaan over structurele financiële ondersteuning voor stichting de Maasveren.

Hoogachtend,

Lars Cleijne

(Directeur-bestuurder stichting de Maasveren)

lcleijne@maasveren.nl of 06-19320859

*bij de investeringsopgave wordt in 1e instantie uitgegaan van een investering van € 800.000, - per pont